

Koninklijk besluit van 16 november 1994 (B.S. van 17.1.1995) betreffende de administratieve en begrotingscontrole.

COORDINATIE

WIJZIGEND BESLUIT

1. K.B. van 20.7.2000 (B.S. van 30.8.2000)

Al de gewijzigde teksten zijn in deze coördinatie aangeduid door het verwijzingsnummer dat hiervoor aan de wijzigende tekst werd gegeven.

VERSLAG AAN DE KONING

Sire,

De administratieve en begrotingscontrole is een geheel van regels en procedures dat de Regering aan zichzelf en aan ieder van haar leden oplegt voor de uitvoering van de begroting. Het ontwerp van koninklijk besluit dat wij de eer hebben aan Zijne Majesteit voor te leggen bepaalt deze regels en legt deze toe te passen algemene procedures vast.

Reeds in 1938 had de Regering de noodzaak ingezien om de vastlegging van de uitgaven te laten voorafgaan door een interne controle om zowel de wettigheid als de opportuniteit en de doeltreffendheid ervan na te gaan. Deze controle werd geregeld bij het koninklijk besluit van 7 juni 1938.

Het koninklijk besluit van 5 oktober 1961 heeft de vóóroorlogse tekst wat opgefrist.

Inmiddels heeft de programmawet van 2 juli 1981, in haar artikel 81, een wettelijke omschrijving gegeven aan de administratieve en begrotingscontrole. Meer recent nog verwees de bijzondere wet van 16 januari 1989 opnieuw naar de administratieve en begrotingscontrole die door de Gemeenschappen en de Gewesten moet worden georganiseerd.

In dit juridisch geheel mag de Regering de controle uitbreiden of beperken, maar zij zou die nooit kunnen afschaffen zonder eerst de voornoemde wetten te wijzigen. Met betrekking tot de Gemeenschappen en de Gewesten worden, bij het uitblijven van een bijzonder besluit van de Gemeenschaps- en Gewestregeringen, de nationale regels mutatis mutandis toegepast. Totnogtoe heeft enkel de Regering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest haar eigen controlebesluit genomen.

Het koninklijk besluit van 5 oktober 1961 werd verweten de procedures inzake de vastlegging van de uitgaven te bemoeilijken en te verlengen. De dossiers die moeten leiden tot de betaling van een uitgave moeten weliswaar een lange weg, vol hindernissen, afleggen. Maar de voornaamste vertraging wordt elders opgelopen dan in de interne controle, nl. op het niveau van de administraties. Desalniettemin kunnen de leden van de Inspectie van Financiën, het voornaamste orgaan van de administratieve en begrotingscontrole, omwille van het groot aantal zaken dat thans aan dit korps wordt voorgelegd, niet de nodige tijd besteden aan het onderzoek van de belangrijke dossiers. De wens werd geuit de controle door de Inspectie van Financiën te verstevigen zonder het effectief van het korps uit te breiden. Dit korps bestaat in de praktijk slechts uit een vijftigtal Inspecteurs waarvan de helft ter beschikking staat van de Gewesten en Gemeenschappen.

Het ontwerpbesluit beschrijft eerst de respectieve bevoegdheden van de Ministerraad en van de Ministers tot wier bevoegdheid de begroting of het algemeen bestuur behoort. In principe komt het de Regering toe om in haar midden diverse Comités op te richten en hun bevoegdheden te bepalen, behalve inzake administratieve en begrotingscontrole waarvoor die bevoegdheid aan Zijne Majesteit is voorbehouden.

De Ministerraad is het hoogst bevoegde orgaan voor de opmaak en de uitvoering van de begroting. Artikelen 1 t/m 4 van het ontwerp herinneren aan die bevoegdheid.

Artikelen 5 en 6 bepalen de bevoegdheden van de Minister tot wiens bevoegdheid de begroting behoort. Volgens de gangbare rechtspraak wordt het akkoord van de Minister van Begroting niet als verkregen beschouwd indien het wordt verleend tijdens de vergadering van de Ministerraad of van het bevoegd Comité dat de ontvangst of de uitgave goedkeurt. Het akkoord moet worden gegeven vooraleer het dossier aan de Ministerraad of het bevoegd Comité wordt voorgelegd. De beslissing waarvoor deze procedure niet werd gevolgd, kan door de Raad van State worden vernietigd. Een bijzonder probleem rijst wanneer de Minister van Begroting eveneens de ordonnancerende Minister is. Volgens de rechtspraak van de Raad van State moet de Minister in dergelijk geval een eerste maal optreden als ordonnateur en een tweede maal als Minister van Begroting. In het voorwoord van de beslissing zal worden vermeld dat het formele akkoord op die manier werd verkregen.

Artikel 7 bepaalt de rol van de Minister tot wiens bevoegdheid het Algemeen Bestuur behoort. Hetzelfde probleem inzake akkoordverlening stelt zich wanneer deze Minister eveneens Hoofd van een ministerieel Departement is en, in die hoedanigheid, het personeel beheert.

Artikel 8 regelt het geval waarbij het akkoord van één van beide of beide Ministers bedoeld in de artikelen 5 en 7 niet wordt verkregen : de betrokken Minister kan in beroep gaan bij de Ministerraad.

Artikel 9 strekt tot een vereenvoudiging van de procedures via een ruime bevoegdheidsdelegatie aan de Inspecteurs van Financiën. Het ligt in de bedoeling in ruime mate gebruik te maken van deze mogelijkheid, onder andere wanneer de voorgestelde maatregel formeel in overeenstemming is met de budgettaire machtigingen of wanneer zij uitdrukkelijk werd onderzocht n.a.v. de opmaak van het (de) betrokken begrotingskrediet(en).

Artikelen 10 t/m 21 bepalen de functionele bevoegdheden van de Inspectie van Financiën. De leden van dit korps werden allen aangeworven via een algemeen examen en zij genieten een organiek en geldelijk statuut dat hen reële onafhankelijkheidsgaranties biedt tegenover de Regeringsleden. De bijzondere wet van 16 januari 1989 behield de eenheid van het Korps. De statutaire organisatie ervan moet opnieuw worden geregeld bij een in akkoord met de Gewest- en Gemeenschapsregeringen genomen koninklijk besluit. Het besluit bestaat op dit ogenblik onder de vorm van een ontwerp dat reeds is goedgekeurd door de Regering en door de Gewest- en Gemeenschapsregeringen, en zonder noemenswaardige opmerkingen is onderzocht door de Raad van State. Op dit ogenblik wordt de helft van de leden van het Korps ter beschikking gesteld van de Gewesten en Gemeenschappen waar zij, op functioneel vlak, uitsluitend van afhangen. Het experimenteel regime dat aldus werd ingesteld geeft voldoening.

De Inspecteurs van Financiën vervullen een driedubbele rol.

Ten eerste zijn ze de financiële en budgettaire raadgevers van de Ministers bij wie zij geaccrediteerd zijn. Artikelen 10, 11 en 12 bepalen de doelstellingen en de uitvoeringsmodaliteiten van deze opdracht. In deze hoedanigheid handelen zij in naam en voor rekening van deze Ministers.

Daarnaast zijn zij eveneens controleurs die in naam en voor rekening van de Minister van Begroting of van de Minister van het Algemeen Bestuur handelen.

Tenslotte zijn zij, via rechtstreekse bevoegdheidstoekenning, belast met de controle van alle verrichtingen die door de ordonnateurs worden overwogen, met uitzondering van de verrichtingen van miniem belang of wanneer de vastlegging ervan geen enkele beoordelingsmarge laat aan de ordonnateur. Artikelen 14 en 15, § 1, verduidelijken de omvang van de opdracht en de toegestane algemene afwijkingen. Na bijkomend informeel overleg met het Rekenhof wordt ervoor geopteerd om in artikel 15, § 1, 4°, a) te voorzien dat bedoelde organieke regelen tevens moeten toelaten de begunstigde op een ondubbelzinnige wijze aan te duiden. Artikel 15, § 1, 4°, b) en 5° werd op een analoge wijze verstrengd. De vermelde bedragen worden verhoogd t.o.v. de huidige praktijk, hetgeen het aantal aan de Inspectie voorgelegde dossiers zal doen verminderen en zodoende een betere controle van de belangrijke zaken mogelijk maakt. Er wordt duidelijk bepaald dat het om bedragen inclusief BTW en andere taksen gaat. Deze vermindering van de te behandelen dossiers is des te noodzakelijker omdat verscheidene reglementaire bepalingen uit bijzondere wetgevingen bijkomende taken opleggen aan de Inspectie van Financiën, zoals bijvoorbeeld het verlenen van de toelating tot aanwerving van contractueel personeel.

Wat betreft artikel 15, § 2 betwijfelt de Raad van State of het in overeenstemming is met artikel 46 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991, dat beide Ministeries (Begroting, Algemeen Bestuur) bepaalde maatregelen zouden kunnen onttrekken aan zowel de ministeriële controle als die van de Inspectie van Financiën. De tekst werd in die zin aangepast dat een uitbreiding van de afwijking tot andere uitgaven niet meer opgenomen is. De mogelijkheid tot aanpassing van de bedragen werd behouden omdat het niet de bedoeling is bepaalde maatregelen aan iedere vorm van controle te onttrekken maar wel om die controle te moduleren, met name om sommige jaren bepaalde categorieën van uitgaven aan een diepgaande controle te onderwerpen

(alsdan zouden de bedragen verlaagd worden) of om in bepaalde gevallen (zoals na een grondige audit) de controle tijdelijk te versoepelen of ook om na verloop van tijd rekening te houden met de muntontwaarding (alsdan zouden de bedragen verhoogd worden).

De controle van de Inspecteur van Financiën omvat alle aspecten van de voorgenomen verrichting. Naast de wettelijkheid, de beschikbaarheid van de kredieten, de conformiteit met eerder genomen algemene regeringsbeslissingen, onderzoekt de Inspecteur in het bijzonder de opportuniteit van de verrichting, de doeltreffendheid van de in aanmerking genomen middelen, het voorhanden zijn van alternatieve oplossingen, de juistheid van de rechtstreekse of onrechtstreekse kosten die onmiddellijk of op langere termijn verbonden zijn aan het voorstel.

De controle gebeurt in de vorm van een schriftelijk en gemotiveerd advies dat moet worden afgesloten met een gunstige of ongunstige beoordeling. Het ongunstige advies heeft voor gevolg dat ofwel van het voorstel wordt afgezien ofwel de ordonnateur gebruik maakt van de hem toegestane mogelijkheid om in beroep te gaan bij de in artikelen 5 en 7 bedoelde Ministers. Uit de praktijk blijkt dat dergelijk beroep zelden wordt uitgeoefend.

Wij hebben de eer te zijn,

Sire,

van Uwe Majesteit,

de zeer eerbiedige en zeer getrouwe dienaars,

De Eerste Minister,

J.-L. DEHAENE

De Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting,

H. VAN ROMPUY

De Minister van Financiën,

Ph. MAYSTADT

De Minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken,

J. VANDE LANOTTE

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991, inzonderheid op artikel 46;

Gelet op het advies van de Raad van State;

Op de voordracht van Onze Eerste Minister, Onze Minister van Financiën, Onze Minister van Begroting, Onze Minister van Ambtenarenzaken, en op het advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

Artikel 1. - De bevoegdheden van het ministerieel comité voor begroting bedoeld in artikel 46 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991, worden uitgeoefend door de Ministerraad en door de Ministers tot wier bevoegdheid de begroting en het algemeen bestuur behoren.

Zij worden bijgestaan door de Inspecteurs van Financiën.

HOOFDSTUK I. - DE MINISTERRAAD

Art. 2. - De Ministerraad beslist over de maatregelen, noodzakelijk voor het opstellen van de begroting.

De Minister van Financiën en de Minister tot wiens bevoegdheid de begroting behoort, stellen de voorontwerpen van begrotingswet op en de amendementen van de Regering bij deze ontwerpen.

Art. 3. - De Ministerraad houdt toezicht op de uitvoering van de begroting. Daartoe lichten de Minister van Financiën en de Minister bevoegd voor de begroting geregeld de Ministerraad in over de financiële en budgettaire toestand en over de vooruitzichten inzake de uitvoering van de begroting.

De Ministerraad bepaalt de houding van de Regering ten opzichte van de wetsvoorstellen en de van het Parlement uitgaande amendementen, waarvan de aanneming een weerslag zou kunnen hebben, hetzij op de ontvangsten, hetzij op de uitgaven.

Art. 4. - In dringende gevallen wordt de bevoegdheid van de Ministerraad waarvan sprake in artikel 2, alsmede in artikel 3, tweede lid, die betrekking heeft op de wetsvoorstellen en op de amendementen uitgaande van de Regering of van het Parlement, uitgeoefend door de Minister tot wiens bevoegdheid de begroting behoort.

HOOFDSTUK II. - DE MINISTER TOT WIENS BEVOEGDHEID DE BEGROTING BEHOORT

Art. 5. - Aan de voorafgaande akkoordbevinding van de Minister tot wiens bevoegdheid de begroting behoort worden voorgelegd de voorontwerpen van wet, de ontwerpen van koninklijk besluit en ministerieel besluit, van omzendbrief of van beslissing :

1° waarvoor geen of onvoldoende kredieten bestaan;

2° waardoor, rechtstreeks of onrechtstreeks, de ontvangsten kunnen worden beïnvloed, of nieuwe uitgaven kunnen ontstaan.

Art. 6. - De ontwerpen van beslissing van de Ministerraad bedoeld in de artikelen 40 en 44 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991, die ertoe strekken de controleur van de vastleggingen te machtigen om uitgaven boven het bedrag der toegestane kredieten te viseren of om van het Rekenhof een voorlopig visum te vorderen, worden door de Minister tot wiens bevoegdheid de begroting behoort aan de Ministerraad voorgelegd.

HOOFDSTUK III. - DE MINISTER TOT WIENS BEVOEGDHEID HET ALGEMEEN BESTUUR BEHOORT

Art. 7. - Aan de akkoordbevinding van de Minister tot wiens bevoegdheid het algemeen bestuur behoort worden voorgelegd, de voorontwerpen van wet, de ontwerpen van koninklijk besluit en ministerieel besluit die ertoe strekken :

1° de personeelsformaties van de ministeriële departementen en van de andere diensten en de bijzondere korpsen van de Staat vast te stellen of te wijzigen;

2° de bezoldigingsregeling van het personeel en de weddeschalen van de graden van die departementen, diensten en korpsen vast te stellen of te wijzigen;

3° statutaire bepalingen voor het personeel van die departementen, diensten en korpsen vast te stellen of te wijzigen.

In het geval bedoeld in het eerste lid, 3°, is de akkoordbevinding van de Minister tot wiens bevoegdheid het algemeen bestuur behoort, enkel vereist wanneer ze wordt voorgeschreven door wets- of verordeningsbepalingen.

HOOFDSTUK IV. - GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN AAN DE HOOFDSTUKKEN II EN III

Art. 8. - Wanneer de in de artikelen 5 en 7 bedoelde voorontwerpen en ontwerpen de akkoordbevinding van de Minister tot wiens bevoegdheid de begroting behoort of van de Minister tot wiens bevoegdheid het algemeen bestuur behoort niet hebben gekregen, kunnen zij door de betrokken Minister aan de Ministerraad worden voorgelegd.

Art. 9. - De Minister tot wiens bevoegdheid de begroting behoort en de Minister tot wiens bevoegdheid het algemeen bestuur behoort, kunnen, ieder wat hem betreft, voor bepaalde aangelegenheden beslissen dat het gunstig advies van de Inspecteur van Financiën vrijstelt van hun voorafgaande akkoordbevinding.

HOOFDSTUK V. - DE INSPECTEURS VAN FINANCIËN

Art. 10. - De Inspecteurs van Financiën vervullen de functie van budgettaire en financiële raadgever van de Minister bij wie zij geaccrediteerd zijn.

Art. 11. - De Inspecteurs van Financiën verstrekken aan de Minister bij wie zij geaccrediteerd zijn, alle aanbevelingen die de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de ingezette middelen kunnen verhogen, de werking van de diensten van het departement kunnen verbeteren en besparingen kunnen verwezenlijken.

Art. 12. - De Inspecteurs van Financiën brengen advies uit over al de aangelegenheden die hun worden voorgelegd door de Minister bij wie zij geaccrediteerd zijn. Zij kunnen inzonderheid door hem belast worden met onderzoeken bij de door de Staat gesubsidieerde openbare of particuliere instellingen.

Art. 13. - De Inspecteurs van Financiën oefenen eveneens een controlebevoegdheid uit in naam van de Ministers tot wier bevoegdheden, naargelang van het geval, de begroting en het algemeen bestuur behoren.

Art. 14. - Aan de Inspecteurs van Financiën worden voor voorafgaand advies voorgelegd :

1° de voorontwerpen van wet, de ontwerpen van koninklijk en van ministerieel besluit, van omzendbrief of van beslissing :

a) die aan de Ministerraad worden voorgelegd;

b) die aan de Ministers tot wier bevoegdheden de begroting en het algemeen bestuur behoren worden voorgelegd;

2° de voorstellen waarvan de verwezenlijking rechtstreeks of onrechtstreeks een financiële weerslag kan hebben en die welke op de administratieve inrichting van de diensten betrekking hebben;

3° de voorstellen die betrekking hebben op het verlenen van de Staatswaarborg.

Art. 15. - § 1. - Onder voorbehoud van de bepalingen van artikel 14, 2°, is het advies van de Inspecteur van Financiën niet vereist voor :

1° personeelsuitgaven, voor zover het gaat om de toepassing van het bestaand geldelijk en administratief statuut en de loopbaan;

2° zendingen in België en in het buitenland;

3° overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten voor zover de uitgave de hiernavolgende bedragen niet overschrijdt :

a) 250.000,00 EUR (#1), voor de openbare aanbesteding en de algemene offerteaanvraag;

b) 125.000,00 EUR (#1), voor de beperkte aanbesteding en de beperkte offerteaanvraag;

c) 31.000,00 EUR (#1), voor de onderhandse procedure en de onderhandelingsprocedure.

4° toelagen :

a) die toegekend zijn overeenkomstig organieke regelen die de toekenningsvoorwaarden, de begunstigde en het bedrag ervan vaststellen;

b) waarvan de begunstigden bij name vermeld zijn in de begroting en lager zijn dan 1 000 000 F;

c) andere, waarvan het bedrag lager is dan 125 000 F.

5° andere uitgaven onderworpen aan organieke regelen die de toekenningsvoorwaarden, de begunstigde en het bedrag ervan vaststellen.

De Inspecteur van Financiën kan niettemin de voorstellen tot overheidsopdrachten beneden deze bedragen toch voor advies opvragen in de door hem gemotiveerde gevallen.

De aangegeven verbintenissen worden maandelijks aan hem medegedeeld.

§ 2. - Na gemeenschappelijk overleg tussen de betrokken Minister en de Minister tot wiens bevoegdheid de begroting behoort, kunnen de bedragen, bepaald in § 1, gewijzigd worden.

§ 3. - De Inspecteurs van Financiën behouden hun raadgevende bevoegdheid inzake de algemene aanwending van de kredieten voor de uitgaven bedoeld in §§ 1 en 2.

Art. 16. - In de uitoefening van hun functie onderzoeken de Inspecteurs van Financiën vooral of de voorstellen overeenkomen met de beslissingen van de Ministerraad en met de ministeriële beslissingen indien het voorstellen van het bestuur betreft.

De opmerkingen van het Rekenhof worden aan de Inspecteurs van Financiën medegedeeld.

Art. 17. - § 1. - Wanneer de betrokken Minister zich niet kan aansluiten bij een ongunstig advies van een Inspecteur van Financiën over een van de voorstellen bedoeld in artikel 14, 2° en 3°, maakt hij het voorstel, naargelang van het geval, aanhangig bij de Minister tot wiens bevoegdheid de begroting of het algemeen bestuur behoort.

§ 2. - De Minister bij wie het voorstel aanhangig werd gemaakt beschikt over een termijn van 20 kalenderdagen na ontvangst om zich over het voorstel uit te spreken. Heeft de Minister zich binnen de voormelde termijn niet uitgesproken, dan wordt hij geacht zich akkoord te verklaren met het voorstel.

Bij een met redenen omklede beslissing waarvan aan de betrokken minister kennis wordt gegeven, kan de in het eerste lid bedoelde termijn met ten hoogste tien dagen worden verlengd.

§ 3. - Indien de Minister, bij wie het voorstel aanhangig werd gemaakt, zich niet akkoord kan verklaren met het voorstel, kan de betrokken Minister het aan de Ministerraad voorleggen.

Art. 18. - De Inspecteurs van Financiën staan ter beschikking van de Minister tot wiens bevoegdheid het algemeen bestuur behoort om mee te werken aan de uitvoering van het koninklijk besluit van 30 maart 1939 tot instelling van een dienst van algemeen bestuur en van artikel 7 van dit besluit.

Art. 19. - De Inspecteurs van Financiën worden door de Minister tot wiens bevoegdheid de begroting behoort ter beschikking van zijn collega's gesteld.

Zij oefenen hun opdracht uit onder het rechtstreeks gezag van de Minister van het departement waarbij zij geaccrediteerd zijn. In dringende gevallen kan deze mededeling van hun advies vragen binnen een termijn die hij vaststelt.

Art. 20. - De Inspecteurs van Financiën voeren hun opdracht uit op stukken en ter plaatse. Ze hebben toegang tot alle dossiers en alle archieven van het departement en ontvangen van de diensten alle inlichtingen die zij vragen.

Zij mogen niet deelnemen aan het beleid noch aan het beheer van de diensten van de Minister bij wie ze geaccrediteerd zijn en ook geen bevelen geven tot het verhinderen of schorsen van verrichtingen.

HOOFDSTUK VI. - ALGEMENE BEPALINGEN EN SLOTBEPALINGEN

Art. 21. - Indien een Minister een van de voorstellen bedoeld in dit besluit voorlegt aan de Ministerraad, aan de Minister tot wiens bevoegdheid de begroting behoort of aan de Minister tot wiens bevoegdheid het algemeen bestuur behoort, voegt hij daar telkens het advies van de Inspecteur van Financiën bij.

Art. 22. - Elk koninklijk of ministerieel besluit vermeldt in de aanhef, met opgave van de datum, het advies van de Inspecteur van Financiën en de akkoordbevinding van de Ministerraad of van de Minister tot wiens bevoegdheid de begroting behoort en van de Minister tot wiens bevoegdheid het algemeen bestuur behoort.

In geval van toepassing van artikel 9, vermeldt het de beslissing van de Minister tot wiens bevoegdheid de begroting behoort of van de Minister tot wiens bevoegdheid het algemeen bestuur behoort.

Art. 23. - Het koninklijk besluit van 5 oktober 1961 tot regeling van de administratieve en begrotingscontrole, gewijzigd bij koninklijk besluit van 24 mei 1976, wordt opgeheven.

Art. 24. - Onze Ministers en Onze Staatssecretaris zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 16 november 1994.

ALBERT

Van Koningswege :

De Eerste Minister,

J.-L. DEHAENE

De Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting,

H. VAN ROMPUY

De Minister van Financiën,

Ph. MAYSTADT

De Minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken,

J. VANDE LANOTTE